

Integrarea eficientă a diversității: măsuri pentru combaterea răspândirii maladii COVID-19 în vederea sprijinirii coeziunii sociale

17 aprilie 2020

În cadrul societăților diverse este esențial ca măsurile de limitare a răspândirii COVID-19 să ia în considerare nevoile tuturor grupurilor, inclusiv ale persoanelor aparținând minorităților naționale.

Pe termen scurt, întrucât statele introduc măsuri de urgență, este vital ca autoritățile să fie incluzive și să trateze toate grupurile, inclusiv minoritățile naționale, pe baza unei egalități asigurate eficient. Aceasta poate include furnizarea de comunicate și servicii publice în limbile vorbite de diverse comunități, protejarea persoanelor vulnerabile din punct de vedere economic și menținerea toleranței zero față de discriminare și xenofobie. În acest scop, în primele etape ale crizei, Înaltul Comisar al OSCE pentru minorități naționale, Lamberto Zannier, a lansat o serie de recomandări privind modul în care guvernele s-ar putea asigura de faptul că măsurile de răspuns la COVID-19, pe termen scurt, sunt incluzive și țin cont de diversitatea societății: www.osce.org/hcnm/449170. Principiile cheie includ:

- **Sprijinirea drepturilor omului:** este esențial să se asigure faptul că persoanele aparținând minorităților naționale sunt tratate în mod egal și se bucură de drepturile fundamentale ale omului, în special la sănătate și informații corecte, ușor de înțeles, furnizate în timp util, fără discriminare arbitrară, în orice moment, inclusiv atunci când se introduc măsuri cu termene-limită pentru a răspunde nevoilor situației de urgență cu referire la COVID-19.
- **Asigurarea incluziunii și sensibilității la nevoile lingvistice:** statele ar trebui să furnizeze servicii de bază în limbile utilizate de diverse comunități, pe cât este posibil, în special în domeniul sănătății și în comunicările privind criza de sănătate. Copiii aparținând grupurilor minoritare ar trebui să poată continua să învețe în limba oficială, inclusiv în limba lor maternă. Statele ar trebui să se consulte cu o gamă largă de grupuri sociale în elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor lor de răspuns. Dacă grupurile specifice indică faptul că nevoile lor nu au fost îndeplinite, este necesar să fie ajustate măsurile de răspuns pentru a le include.
- **Menținerea toleranței zero față de discriminare și xenofobie:** În vremuri de incertitudine, anxietățile adânc înrădăcinate se pot ridica la suprafață. Autoritățile trebuie să fie deosebit de vigilente în monitorizarea și combaterea cazurilor de intoleranță și xenofobie și a altor forme de “evidențiere a faptului că cineva este altfel”, bazate pe criterii de identitate, etnie, limbă, religie sau cultură.

Aceste principii sunt la fel de relevante pe termen lung. Statele care construiesc societăți coezive sunt mai rezistente la impactul crizei și le va fi mai ușor să pună în aplicare măsuri eficiente de redresare.

Deși este dificil de a prevedea impactul COVID-19 asupra societăților noastre diverse și asupra coeziunii sociale, experiența sugerează că există riscul ca comunitățile minoritare să fie vizate negativ sau afectate accidental și disproporționat, ceea ce are potențialul de a slăbi coeziunea socială. Dacă anumite grupuri din societate percep că sunt tratate diferit, indiferent dacă este adevărat acest lucru sau nu, aceasta poate submina încrederea între numeroasele grupuri care alcătuiesc societățile diverse. Există riscul ca diviziunile existente să se aprofundeze, creând un mediu în care problemele legate de identitate să fie

politizate sau aduse în arealul securității naționale. Deciziile pe care autoritățile le iau astăzi pot avea implicații pe termen lung asupra rezilienței și stabilității societăților diverse.

Înaltul comisar pentru minorități naționale are mandatul de a sprijini statele participante OSCE în abordarea atât a cauzelor pe termen scurt ale tensiunilor interetnice, cât și în adoptarea măsurilor pe termen lung care vizează sprijinirea coeziunii sociale. Din 1992, Înaltul comisar pentru minorități naționale a depus eforturi pentru a spori pacea interetnică și pentru a reduce tensiunile în regiunea OSCE. În aproape trei decenii, Înaltii Comisari au publicat succesiv nouă seturi de recomandări și linii directoare tematice care abordează problemele recurente cu care dâșii s-au confruntat în activitatea lor.

Pe baza acestei experiențe și a cunoștințelor acumulate, Înaltul Comisar a elaborat recomandări specifice prin care îndeamnă statele să le ia în considerare în abordările lor față de actuala criză. Aceste recomandări încurajează statele să eficientizeze diversitatea prin implementarea de măsuri menite să combată răspândirea COVID-19 în mai multe domenii de politici pentru a menține coeziunea socială. În aceste vremuri fără precedent Înaltul Comisar rămâne disponibil pentru a furniza experiența și cunoștințele oficiului său statelor participante OSCE.

I. Accesul la administrația publică și la servicii publice

Întrucât statele introduc măsuri de combatere a răspândirii COVID-19, este în interesul lor să se asigure că informațiile sunt comunicate clar și transparent, astfel încât toți cetățenii să înțeleagă ce se cere de la ei. Persoanele care aparțin minorităților naționale, care ar putea să nu aibă un nivel de cunoștință avansat în limba (limbile) oficială (oficiale), riscă să fie excluse din comunicările oficiale, ceea ce reduce capacitatea unui stat de a depăși această criză. De asemenea, este în interesul autorităților să se asigure că fiecare cetățean, indiferent de mediul din care vine acesta, are acces egal la administrația și serviciile publice.¹

1. Statele ar trebui să depună toate eforturile pentru a se asigura că comunicatele emise de autoritățile publice, inclusiv materialele tipărite pentru distribuție, precum și anunțurile publice importante, sunt disponibile în mai multe limbi, inclusiv în limbile vorbite de comunitățile minoritare. Comunicatele, inclusiv materialele vizuale, ar trebui să fie reprezentative pentru întreaga societate, inclusiv pentru minoritățile naționale și pe categorii de gen.
2. Statele ar trebui să permită utilizarea limbilor minoritare în administrația publică și în pentru prestarea serviciilor esențiale, dacă acest lucru nu este prevăzut în legislație, în special în domeniul asistenței medicale, acolo unde este posibil, în funcție de nevoile comunităților în cauză.
3. Statele pot lua în considerare asigurarea de resurse suplimentare pentru a spori eficiența operațională și capacitatea administrației publice și a serviciului public de a furniza comunicate și servicii publice, cum ar fi asistență medicală, în timp util, și în mod adecvat în limbile minoritare.
4. În timp ce statele au dreptul de a promova limba (limbile) oficială (oficiale) pentru a promova integrarea societății, Înaltul comisar pentru minorități naționale recomandă statelor să utilizeze mai degrabă stimulente decât măsuri punitive pentru a încuraja utilizarea limbii (limbilor) de stat și a limbii (limbilor) oficiale. Cu toate acestea, în cazul în care sunt întreprinse măsuri punitive, statele sunt încurajate să adopte o abordare flexibilă și pragmatică prin diminuarea amenzilor și a penalităților pentru nerespectarea reglementărilor ce țin de utilizarea limbilor. Acest lucru poate facilita și accelera interacțiunea eficientă și schimbul de informații pentru toate grupurile, indiferent de mediul lor lingvistic.
5. Instituțiile responsabile de asigurarea ordinii publice din diverse state sunt investite cu împuterniciri suplimentare legate de aplicarea măsurilor de urgență. Statele trebuie să se asigure că punerea în aplicare a cadrului normativ se desfășoară într-un mod imparțial și nediscriminatoriu, care să excludă orice fel de profilare pe criteriu etnic. În zone populate de mai multe etnii, forțele de ordine ar trebui să ia în considerare dislocarea de echipe mixte din punct de vedere etnic, acolo unde este posibil, pentru a consolida încrederea publicului și pentru a spori eficiența operațională a acestor echipe. Dacă statele iau în considerare utilizarea temporară a tehnologiilor de supraveghere pentru a urmări răspândirea pandemiei de coronavirus, această decizie nu ar trebui să vizeze niciun grup în mod disproporționat.

6. Întrucât administrația publică și serviciile prestate de aceasta sunt adaptate nevoilor de răspuns a crizei, statele ar trebui să includă reprezentanți ai minorităților naționale în procesele de luare a deciziilor, în mod special în cele legate de măsurile care îi vor afecta în mod direct, inclusiv în ceea ce ține de elaborarea măsurilor de conduită pentru asigurarea sănătății publice. Reprezentanții minorităților naționale ar trebui să fie incluși în discuțiile purtate pentru rezolvarea problemelor, deoarece rolul lor poate contribui la asigurarea, în măsura posibilului, a unui răspuns echilibrat în abordarea unor dileme ce țin de etică în cadrul comunității lor, cum ar fi triajul pacienților.
7. Statele ar putea crea condiții pentru minoritățile naționale astfel încât acestea să vină cu inițiative care pot completa intervențiile statului și să ia parte în cadrul acestor inițiative, precum și să acționeze în calitate de interpreți în materie de limbă și cultură în comunitățile respective, lucru care ar consolida solidaritatea.

II. Accesul la mass-media

Atunci când statele întreprind măsuri speciale pentru a reduce răspândirea COVID-19, este esențial ca toată lumea din societate să poată auzi și percepe ce se așteaptă de la ei într-o limbă înțeleasă de ei. În plus, există riscul ca spațiile de informare să fie utilizate în mod abuziv pentru a răspândi zvonuri și dezinformare sau pentru a incita la ură interetnică.²

8. Statele sunt încurajate să asigure accesul la mass-media și la comunicările oficiale în limbile minoritare relevante. Acest lucru joacă un rol-cheie în comunicarea promptă și eficientă cu toate grupurile dintr-o societate diversă. De asemenea, aceasta contribuie la construirea unui cadru comun, astfel încât toți membrii societății, inclusiv minoritățile naționale, să înțeleagă măsurile pe care aceștia trebuie să le întreprindă pentru a contribui la limitarea răspândirii pandemiei sau a consecințelor acesteia în comunitățile lor.
9. Statele pot lua în considerare adoptarea de măsuri tehnice și de altă natură pentru a asigura accesul facil la informații ppersoanelor care aparțin minorităților naționale în limbile vorbite de acestea, dacă există probabilitatea că nu toți membrii acestor comunități stăpânesc bine limba de stat. Acest lucru este deosebit de important pentru difuzarea promptă a anunțurilor de importanță critică, care vizează toți membrii societății în ceea ce privește măsurile noi sau urgente.
10. În contextul în care mass-media din comunitățile minoritare ar putea contribui la multiplicarea mesajelor oficiale legate de soluționarea crizei și impactul acesteia, statele nu ar trebui să descurajeze minoritățile naționale să își creeze propriile canale media pentru a spori accesul la informațiile oficiale și redistribuirea acestora în propria lor limbă (limbi) și, dacă este posibil, statele ar putea oferi sprijin în acest sens. Dacă există reglementări care limitează ponderea limbilor minoritare în mass-media, ele ar putea fi liberalizate sau suspendate ca măsură temporară.
11. Statele ar trebui să acorde o atenție deosebită nevoilor minorităților mai puțin numeroase sau ale altor grupuri lingvistice vulnerabile care, de obicei, au acces limitat la mass-media în limbile proprii. O creștere a conținutului legat de COVID-19 în limba (limbile) oficială (oficiale) ar trebui să fie echilibrată printr-un conținut echitabil și proporțional în limbile minorităților.
12. Zvonurile și dezinformarea se pot răspândi rapid în vremuri de incertitudine. Este în interesul autorităților să investească în spații media comune pentru populația majoritară și minorități, cu scopul de a oferi surse de informații credibile. Acest lucru consolidează coeziunea în societate și reprezintă un factor cheie pentru a aborda proliferarea camerelor de ecou, a bulelor de filtrare și a altor forme de spații discursive și de informare insulare, inclusiv pe rețelele de socializare.

III. Accesul la educație

Închiderea temporară a instituțiilor de învățământ din multe state a rezultat în trecerea la modele de învățământ la distanță, inclusiv prin metode de predare online sau televizate. Există riscul ca reprezentanții minorităților naționale să fie afectați în mod disproporționat din cauza unei posibile reduceri a oportunităților de educație în limbile minoritare și de studiere a limbilor minoritare. Este important să fie asigurată continuitatea procesului de învățământ a copiilor, inclusiv a celor care provin din comunitățile minoritare, pentru ai ajuta să facă față circumstanțelor aferente crizei.³

13. Statele ar trebui să se asigure că sistemul educațional continuă să echilibreze studiarea în limba (limbile) de stat sau oficială (oficiale) cu oportunități adecvate pentru elevi de a învăța limba lor minoritară sau de a primi instruire în această limbă.
14. Statele ar putea fi nevoite să adapteze educația la domiciliu la nevoile diferitelor comunități. De exemplu, este posibil ca statele să fie nevoite să furnizeze resurse suplimentare anumitor comunități minoritare vulnerabile din cauza situației lor socio-economice precare, pentru a se asigura că aceste comunități dispun de infrastructură tehnică și mijloace necesare pentru a avea acces la educație.
15. Statele ar trebui să ia în considerare acordarea de asistență suplimentară cadrelor didactice, inclusiv celor din comunitățile minoritare și celor implicați în educația multilingvă, care utilizează mijloace alternative de predare, inclusiv online și prin intermediul televiziunii publice.
16. În cazul în care statele trebuie să introducă restricții bugetare din cauza consecințelor economice ale COVID-19, statele trebuie să se asigure că nici o măsură ce vizează sistemul educațional nu afectează în mod disproporționat școlile cu predare în limbile minoritare sau procesul de învățare a limbilor minoritare.

IV. Accesul la oportunități de incluziune socio-economică și participare

Criza se va solda, probabil, cu consecințe socio-economice negative, afectând în special comunitățile vulnerabile, inclusiv cele locuite de minorități naționale. Minoritățile naționale sunt, în unele cazuri, concentrate în mod disproporționat acolo unde forța de muncă este slab calificată și în economia informală, sau situate în zone transfrontaliere cu activități economice conexe. Mai mult, unele comunități minoritare și, în mod special, femeile aparținând minorităților naționale, pot fi mai vulnerabile la efectele negative ale crizei economice rezultate din inegalități structurale preexistente și a atitudinilor condiționate de anumite aspecte sociale.⁴

17. Statele sunt încurajate să întreprindă măsuri pentru a atenua potențialul efectului disproporționat al consecințelor social-economice asupra comunităților vulnerabile, inclusiv asupra minorităților naționale. Este posibil ca statele să fie nevoite să acorde o atenție deosebită angajaților cu venit scăzut, lucrătorilor neformali și persoanelor care nu dețin acte de identitate sau conturi bancare oficiale. Întrucât minoritățile naționale sunt, în unele cazuri, concentrate disproporționat în astfel de categorii, există riscul ca acestea să ajungă în sărăcie la excluziune socială.
18. În unele cazuri, persoanele aparținând minorităților naționale sunt autoangajate sau dețin afaceri mici, iar multe din ele operează în regiuni de frontieră sau în mod transfrontalier. Statele sunt încurajate să se asigure că astfel de persoane și întreprinderile acestora nu sunt afectate în mod disproporționat de consecințele crizei. În special, statele sunt încurajate să ia măsuri pozitive pentru a contracara marginalizarea economică și excluderea minorităților, inclusiv prin identificarea și punerea în aplicare a măsurilor de sprijin.
19. Femeile, inclusiv cele aparținând minorităților naționale, care poartă adesea responsabilități suplimentare în gospodăriile lor, ar putea fi afectate disproporționat de consecințele sociale și economice ale crizei. Acestea s-ar putea confrunta cu obstacole suplimentare în calea accesului pe piața forței de muncă din numeroase motive, inclusiv din cauza închiderii sau lipsei infrastructurii publice sau din cauza dificultăților de acces la servicii de îngrijire a copiilor. Statele sunt încurajate

să ia în considerare facilitarea participării femeilor aparținând minorităților naționale pe piața muncii, inclusiv prin campanii sociale și alte stimulente.

20. Statele sunt încurajate să coopereze cu sectorul privat pentru a depăși consecințele crizei, inclusiv în sprijinirea inițiativelor de responsabilitate socială corporativă care asigură protecția egală a tuturor, inclusiv a reprezentanților minorităților naționale.
21. Politicile fiscale și bugetare menite să atenueze efectele sociale și economice ale crizei ar trebui să se aplice în mod egal nevoilor persoanelor aparținând minorităților naționale, în special ale celor care locuiesc în zonele de frontieră, rurale și îndepărtate, pentru a se asigura că acestea pot beneficia în mod egal de sprijin financiar. Acest lucru presupune, de asemenea, că statele vor respecta un proces transparent și vor comunica în toate limbile relevante, inclusiv în limbile minorităților.

V. Cooperarea transfrontalieră și relațiile interstatale

Activitățile transfrontaliere au fost afectate negativ de măsurile întreprinse ca răspuns la criză. Acest lucru poate avea consecințe pe termen lung asupra modului în care funcționează statele și poate avea un efect disproporționat asupra minorităților naționale care locuiesc în zonele de frontieră și care sunt adesea implicate în comerțul transfrontalier. Există riscul ca problemele transfrontaliere nerezolvate – inclusiv litigiile privind resursele naturale, cum ar fi apa, terenurile agricole, pășunile și segmentele nedelimitate sau delimitate ale frontierei – să se acutizeze. Aceste probleme au adesea o dimensiune interetnică.⁵

22. Autoritățile statelor cu frontiere comune sunt încurajate să colaboreze activ între ele și cu comunitățile transfrontaliere locale, inclusiv cu minoritățile naționale, pentru a fi la curent cu situația la zi și pentru a putea răspunde semnalelor de avertizare timpurie cu privire la eventualele tensiuni.
23. Statele își sporesc capacitățile de a reacționa la criză și la consecințele pe termen lung ale acesteia dacă colaborează și își coordonează eforturile între ele dincolo de frontiere. Minoritățile naționale ar putea fi consultate cu privire la diverse inițiative care susțin aceste eforturi, permițând astfel minorităților să acționeze în calitate de "făuritori de poduri".
24. În multe state, diferite comunități etnice consultă surse mass-media diverse. În unele cazuri, minoritățile consumă preponderent mass-media străină. În interesul relațiilor de bună vecinătate, statele care furnizează mijloace de informare care sunt urmărite în statele învecinate ar trebui să se abțină de la difuzarea, încurajarea sau aprobarea propagandei sau discursului inflamator care vizează integrarea societății sau este susceptibil să obstrucționeze sau să submineze integrarea societăților diverse în alte state. De asemenea, statele ar trebui să se abțină de la difuzarea mesajelor care ar putea duce la ostilitate față de anumite grupuri, inclusiv minorități naționale. Statele ar trebui să evite subminarea relațiilor de prietenie în interiorul lor și între state și/sau a suveranității altor state.
25. După caz, statele „înrudite” pot oferi asistență pentru sprijinirea procesului educațional în statele străine, în ceea ce privește asigurarea cu manualele, predarea limbii, formarea cadrelor didactice sau susținerea instituțiilor de învățământ. Acest sprijin ar trebui să fie nediscriminatoriu și să aibă loc cu consimțământul statului în care își au reședința minoritățile. De asemenea, astfel de sprijin trebuie să fie în conformitate cu standardele educaționale naționale și internaționale aplicabile. În cazul în care statele acordă sprijin proiectelor culturale, de infrastructură sau de altă natură, acest lucru ar trebui să respecte legislația în vigoare și să se facă cu acordul țării în care sunt puse în aplicare proiectele în cauză. Acest sprijin ar trebui acordat, de preferință, pe o bază teritorială, mai degrabă decât etnică.

¹ *Recomandările de la Oslo privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale*, www.osce.org/ro/hcnm/67540; *Recomandările de la Haga privind drepturile educaționale ale minorităților naționale*, www.osce.org/ro/hcnm/32189; *Liniile directoare de la Ljubljana privind integrarea diverselor societăți*, www.osce.org/ro/hcnm/110494; și *Recomandările privind activitatea poliției în societățile multietnice*, www.osce.org/hcnm/policing-recommendations.

¹ *Liniile directoare de la Tallinn privind minoritățile naționale și mass-media în era digitală*, www.osce.org/ro/node/423785; *Recomandările de la Oslo privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale*, www.osce.org/ro/hcnm/67540; și *Liniile directoare de la Ljubljana privind integrarea diverselor societăți*, www.osce.org/ro/hcnm/110494.

¹ *Recomandările de la Haga privind drepturile educaționale ale minorităților naționale*, www.osce.org/ro/hcnm/32189.

¹ *Liniile directoare de la Ljubljana privind integrarea diverselor societăți*, www.osce.org/ro/hcnm/110494.

¹ *Recomandările Bolzano/Bozen privind minoritățile naționale în relațiile interstatale*, www.osce.org/hcnm/bolzano-bozen-recommendations.